

Promemoria

Användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda felparkeringsavgifter – kompletterande förordningsändringar

Promemorians huvudsakliga innehåll

Promemorian innehåller förslag till kompletterande bestämmelser till 11–11 c §§ lagen (1976:206) om felparkeringsavgift som reglerar användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda felparkeringsavgifter. Genom förslagen pekas Transportstyreslen ut som den myndighet som ska pröva frågan om undantag från användningsförbudet. Vidare regleras hanteringen av ett fordons registreringsskyltar vid avskyltning.

Förordningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2021.

Innehållsförteckning

1	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift.....	3
2	Bakgrund.....	4
3	Gällande rätt.....	4
4	Förslag	5
4.1	Transportstyrelsen pekas ut som den myndighet som ska pröva frågan om undantag från användningsförbudet	5
4.2	Hantering av registreringsskyltarna vid avskyltning	6
5	Ikraftträdande.....	6
6	Konsekvenser.....	7
6.1	Allmänt om förslagen.....	7
6.2	Konsekvenser för staten	7
6.3	Konsekvenser för företag och enskilda	8
6.4	Konsekvenser för övriga	8

1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift¹

dels att nuvarande 6 och 9–11 §§ ska betecknas som 5–8 §§,
dels att 9–11 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Transportstyrelsen prövar frågor om undantag från användningsförbud enligt 11 § fjärde stycket lagen (1976:206) om felparkeringsavgift.

10 §

Registreringsskyltar som har tagits om hand enligt 11 b § första stycket lagen (1976:206) om felparkeringsavgift ska förvaras hos Polismyndigheten under en vecka efter omhändertagandet.

Skyltarna får under denna tid återlämnas till fordonets ägare, om denne visar att användningsförbud inte längre råder för fordonet enligt 11 § lagen om felparkeringsavgift. Om skyltarna inte återlämnas, ska Polismyndigheten förstöra dem.

11 §

Vid färd med ett fordon vars registreringsskyltar har tagits om hand enligt 11 b § första stycket lagen (1976:206) om felparkeringsavgift ska det finnas ett bevis i fordonet om en polismans eller en bilinspektörs medgivande enligt andra stycket i den paragrafen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2021.

¹ Förordningen omtryckt 1981:144.
Senaste lydelse av 6 § 2008:1116.
Senaste lydelse av 9 § 2008:1116.
Senaste lydelse av 10 § 2014:1247.
Senaste lydelse av 11 § 2008:1116.

2 Bakgrund

Regeringen har under en längre tid arbetat aktivt för att minska användningen av fordonsmålvakter och att minska restföringen av fordonsrelaterade skulder. Till följd av det har lagen (2014:447) om rätt att ta fordon i anspråk för fordringar på vissa skatter och avgifter (ianspråktagandelagen) införts. Vidare har vissa justeringar i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall (flyttninglagen) och i förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall (flyttningsförordningen) gjorts. Dessutom infördes 2015 en reglering om användningsförbud och avskyltning av fordon med obetald trängselskatt och infrastrukturavgift.

Som ett led i arbetet mot fordonsmålvakter utarbetades hösten 2018 promemorian Översyn av lagstiftningen mot s.k. fordonsmålvakter (Ds 2018:33) inom Näringsdepartementet. I promemorian utvärderades den ovan nämnda lagstiftningen och nya förslag på åtgärder lämnades. Promemorian remissbehandlades och regeringen valde att gå vidare bl.a. med förslaget om användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda felparkeringsavgifter (prop. 2019/20:67). De nya bestämmelserna om användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda felparkeringsavgifter infördes i 11–11 c §§ lagen (1976:206) om felparkeringsavgift och trädde i kraft den 1 januari 2021.

3 Gällande rätt

Bestämmelser om felparkeringsavgift finns i lagen om felparkeringsavgift och förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift. Enligt 2 § lagen om felparkeringsavgift ska den som överträder de föreskrifter om stannande och parkering som framgår av förordningen om felparkeringsavgift betala en felparkeringsavgift, om överträdelsen inte är belagd med straff. De föreskrifter om stannande och parkering som avses finns i trafikförordningen (1998:1276) och i lokala trafikföreskrifter. En parkeringsanmärkning med uppmaning att betala en felparkeringsavgift får enligt 5 § lagen om felparkeringsavgift meddelas av en polisman eller av en sådan parkeringsvakt som avses i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m. Anmärkningen ska lämnas till ägaren eller fästas på fordonet. Det är fordonets ägare som ansvarar för att felparkeringsavgiften betalas, om det inte görs sannolikt att fordonet fränhänts ägaren genom brott. Om felparkeringsavgiften inte betalas i tid, uppmanas ägaren att betala avgiften. Följs inte uppmaningen, ska ägaren betala en förhöjd avgift enligt 6 § lagen om felparkeringsavgift. Den förhöjda avgiften är en del av den ursprungliga avgiften och inte någon särskild avgift.

Vid utebliven betalning av felparkeringsavgift får fordonet enligt 11 och 11 a §§ lagen om felparkeringsavgift inte användas. För att ett användningsförbud ska inträda krävs det att den totala skuld som avser felparkeringsavgift eller förhöjd avgift uppgår till mer än 5 000 kronor och att det gått minst sex månader sedan ett belopp överstigande 5 000 kr senast skulle ha betalats. I den totala skulden ska det inte räknas in avgift som en

tidigare ägare av bilen är skyldig att betala och som har beslutats efter ägarbytet eller avgift för vilken anstånd med betalningen gäller. Användningsförbudet gäller till dess att den totala skuld som har lett till förbudet har betalats. Fordonet får dock användas om det sålts vid en exekutiv försäljning eller av ett konkursbo eller om det tillhör ett konkursbo. Vidare kan särskilda skäl medföra undantag från användningsförbudet. Den myndighet som regeringen bestämmer ska besluta om sådant undantag.

Om ett fordon brukas i strid med användningsförbudet, ska en polisman eller en bilinspektör avskylta fordonet enligt 11 b § lagen om felparkeringsavgift. Avskyltning kan ske så snart användningsförbudet överträtts.

4 Förslag

4.1 Transportstyrelsen pekas ut som den myndighet som ska pröva frågan om undantag från användningsförbudet

Promemorians förslag: Transportstyrelsen ska pröva frågan om det finns särskilda skäl att medge undantag från användningsförbudet i 11 § fjärde stycket lagen om felparkeringsavgift.

Skälen för förslaget: Enligt 11 § fjärde stycket lagen om felparkeringsavgift får den myndighet som regeringen bestämmer vid särskilda skäl besluta om undantag från användningsförbudet. Någon myndighet har emellertid inte pekats ut.

Regleringen i 11–11 c §§ lagen om felparkeringsavgift bygger på regleringen om användningsförbud i lagen (2004:629) om trängselskatt och lagen (2014:52) om infrastrukturavgifter på väg. I regleringen som rör användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda fordringar på trängselskatt är det Skatteverket som prövar frågan om undantag, medan det i regleringen som rör användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda fordringar på infrastrukturavgift är Transportstyrelsen som har motsvarande uppgift.

Transportstyrelsen är den myndighet som hanterar systemet för betalning av felparkeringsavgifter (se t.ex. 3, 6 och 9 §§ förordningen om felparkeringsavgift). Myndigheten har vidare erfarenhet av att pröva frågan om undantag från användningsförbud när det gäller infrastrukturavgifter på väg. Av den anledningen framstår det som lämpligt att Transportstyrelsen även prövar frågan om undantag från användningsförbudet beträffande felparkeringsavgifter. I promemorian Översyn av lagstiftningen mot s.k. fordonsmålvakter föreslås att Transportstyrelsen ska pekas ut som den myndighet som ska pröva frågan om undantag, men det lämnas inte något författningsförslag i den delen (Ds 2018:33 s. 154).

4.2 Hantering av registreringsskyltarna vid avskyltning

Promemorians förslag: Registreringsskyltar som tagits om hand enligt 11 b § första stycket lagen (1976:206) om felparkeringsavgift ska förvaras hos Polismyndigheten under en vecka efter omhändertagandet. Skyltarna ska få lämnas tillbaka till fordonets ägare om användningsförbud inte längre råder. Om skyltarna inte återlämnas, ska Polismyndigheten förstöra dem.

Vid färd med ett fordon vars skyltar tagits om hand ska det finnas ett bevis i fordonet om att en polisman eller en bilinspektör medgett att fordonet förs till närmaste lämpliga avlastningsplats eller uppställningsplats.

Skälen för förslaget: Enligt 11 b § lagen om felparkeringsavgift ska en polisman eller bilinspektör ta hand om ett fordons registreringsskyltar om fordonet används i strid med ett användningsförbud enligt 11 § samma lag.

Som nämnts i avsnitt 4.1 bygger regleringen om användningsförbud och avskyltning i lagen om felparkeringsavgift på motsvarande regler i lagen om trängselskatt och lagen om infrastrukturavgifter på väg gällande användningsförbud och avskyltning av fordon med obetalda fodringar på trängselskatt och infrastrukturavgift. I 5 och 6 §§ förordningen (2004:987) om trängselskatt och i 21 och 22 §§ förordningen (2014:1564) om infrastrukturavgift på väg finns bestämmelser om hur omhändertagna registreringsskyltar ska hanteras. Där framgår att de registreringsskyltar som tagits om hand ska förvaras hos Polismyndigheten under en vecka efter omhändertagandet. Under denna tid får skyltarna lämnas tillbaka till fordonets ägare om användningsförbud inte längre råder. Om skyltarna inte återlämnas ska Polismyndigheten förstöra dem. Vidare föreskrivs det där att det vid färd med fordon vars skyltar tagits om hand ska finnas ett bevis i fordonet om att en polisman eller en bilinspektör medgett att fordonet förs till närmaste lämpliga avlastningsplats eller uppställningsplats. För att uppnå en enhetlig reglering bör motsvarande reglering införas i förordningen om felparkeringsavgift. Föreskrifterna meddelas med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

5 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2021.

Skälen för förslaget: För att ett användningsförbud ska kunna inträda, och sedermera ett beslut om undantag eller avskyltning aktualiseras, krävs att en persons totala skuld avseende felparkeringsavgift eller förhöjd avgift uppgår till mer än 5 000 kronor räknat fr.o.m. den 1 januari 2021. Därutöver krävs att det har gått minst sex månader sedan ett belopp överstigande 5 000 kr senast skulle ha betalats. Ett beslut om undantag

eller avskyltning skulle alltså kunna bli aktuellt tidigast i början av juli 2021. Därför föreslås att regleringen ska träda i kraft den 1 juli 2021.

6 Konsekvenser

6.1 Allmänt om förslagen

Förslagen lämnas för att reglerna om användningsförbud och avskyltning ska få full effekt. För att ett undantag från ett användningsförbud ska kunna meddelas krävs det att en myndighet utses för prövningen. Utses ingen myndighet för prövning av undantag från ett användningsförbud, kommer en enskild som har behov av att ansöka om undantag inte att kunna utnyttja den möjligheten.

Att förtydliga hanteringen av de registreringsskyltar som polisen har tagit hand om ger stöd för polisen i dess agerande och tydlighet för den enskilde. Skulle en sådan regel inte införas kan det bli en ökad kostnad för polisen för förvaring av skyltarna och en ökad belastning i form av förfrågningar från dem som önskar få tillbaka sina registreringsskyltar.

Det föreslagna kravet på att ett bevis om en polismans eller en bilinspektörs medgivande om fortsatt färd ska medföras i fordonet gör ansvarsfrågan tydlig och underlättar i bevishänseende. Skulle en sådan bestämmelse saknas medför detta en oklarhet som kan kräva utredningsresurser från polismyndigheten.

Några särskilda informationsinsatser bedöms inte behövas i fråga om förslagen.

6.2 Konsekvenser för staten

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen föreslås som den myndighet som ska pröva om det finns särskilda skäl att meddela undantag från ett användningsförbud. Detta bedöms inte innebära någon nämnvärd ärendetillströmning till myndigheten. Förslaget kan finansieras inom ram.

Polismyndigheten

Förslaget innebär att Polismyndigheten får ett reglerat förfarande för de skyltar som har tagits om hand och att bevis om en polismans eller en bilinspektörs medgivande om fortsatt färd ska medföras i fordonet. Liknande regler finns bl.a. för infrastrukturavgifter på väg och kräver därför ingen ändring av Polismyndighetens arbetssätt. Det merarbete som kan tänkas uppstå bedöms vara marginellt och kan finansieras inom ram.

6.3 Konsekvenser för företag och enskilda

För den enskilde som har meddelats ett användningsförbud och har särskilda skäl för att få ett undantag innebär förändringen att det finns en instans personen kan vända sig till för att få frågan prövad. Vidare innebär förtydligandet om Polismyndighetens hantering av skyltarna att det blir tydligt för den enskilde inom vilken tid det är möjligt att få tillbaka registreringsskyltarna om användningsförbudet upphör. Att skyltarna ska förstöras om de inte återlämnas betyder att den enskilde behöver köpa nya registreringsskyltar om användningsförbudet inte upphävs förrän efter det att skyltarna har förstörts (en vecka efter omhändertagandet). Kostnaden för en ny registreringsskylt är 80 kr.

Att det införs en regel om att det ska finnas ett bevis om medgivande av fortsatt färd efter avskyltning gör det tydligt för den enskilde vad som krävs och vad som är belagt med böter.

6.4 Konsekvenser för övriga

Förslagen förväntas inte ha några effekter på jämställdheten eller några sociala effekter i övrigt. Inte heller bedöms den kommunala självstyrelsen påverkas.